

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-hizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

A nagyváradai csendőriskola első altiszti vizsgálója.

Irta: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

Folyó évi január hó 4. és 5-ikén tartottuk meg Nagyváradon az első altiszti vizsgát azon 40 hallgatóval, a kik a már korábban felállított továbbképző tanfolyamot legelőször és a legjobb sikerrel végezték el. A vizsgán altorjai Altorjay Imre, cs. és kir. vezérőrnagy úr, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének helyettese, mint a vizsgahizottság elnöke, Oláh Ödön ezredes úr, a belügyminiszterium, és Körner Károly alezredes úr, a honvédelmi miniszterium csendőrségi osztályának vezetője, végül Czékus László főhadnagy a honvédelmi miniszterium csendőrségi osztályából vettek részt. Meghívatott a vizsgára szőlőskislaki dr. Kármán Elemér nagyváradai kir. ügyész is, kit e lapban írt számos jeles szakcikkéről ismerünk s a ki írodalmilag huzgón munkálkodik azon, hogy úgy az elméleti, mint a gyakorlati téren intézményünk legénysége megfelelhessen azon feladatnak, melynek teljesítését a hatóságok és a nagy társadalom várják tőle.

E hizottság előtt mutattuk meg derék csendőreink, hogy Várady Ede alezredes, iskolaparancsnok úr vezetője mellett három hónap alatt mi mindent tanultak.

A vizsgán tűnt ki, hogy jó legénységi anyagunk ily rövid idő alatt mily bámulathu ejtő tudását sajátította el az általános, a katonai és a csendőr-szakismereteknek.

A történelem, alkotmánytan, földrajz, számtan, mér-tan, természettanból, mint a «Nagyvárad» czimű helyi lap is írja, úgy feleltek csendőreink, mint valami gym-nazisták.

Egy német szakklubban valami «Alter Spitz» azt írja, hogy ő kíváncsi arra, hogy hogyan lehet néhány hónap alatt ily rengeteg sok tantárgyat sikerrel tanítani. Nem mulaszthatom el ez alkalommal, hogy ne válaszoljak az illető ketkődőnek. Ne gondolja a tisztelt cikkiró azt, hogy a mi iskolánk hatásbajhászó intézet, a mely néhány kitanított folelettel akarja a vizsgabizottság tagjainak szemét kitörölteni. Hogy erről meggyőződ-jék, ismernie kellene a tanító és tanuló elemet, melyeknek már komoly hivatala és felfogása kizárja ilyesmi-nek a lehetőségét. Az igaz, hogy három hónap erre

kevés volna, de a most vizsgázott altisztek ugyanezen tárgyakból az elemi részt 4 és 1/2 hónap alatt már el-sajátították a továbbképző tanfolyamban, úgy hogy a mostani három hónap alatt sajátították el azt a sok-oldalu tudást, a melyről a vizsgán tanuságot tettek.

Nem kell felejtetni, hogy esupa felnőtt ember tanul iskolánkban, kiknek esze már megérett és molón szívja magába azon tudományt, melyet gyermek és ifjú korá-ban megismernie nem volt alkalma. A mi legénységünk őnszorgalomból az őrsőkön is képi magát. E czézből rendelkezésére áll az általános ismeretek tára, s így midőn ide kerül, már csak arra van szüksége, hogy mindazt, a miről halvány sejtelve van, egy hozzáértő tanár szóval is elmagyarázza s fogalmait tisztázza.

Nem kell felelni azt sem, hogy mi katonák is va-gyunk, kiknél már a fegyelem parancsolja a teljes oda-adással való tanulást. A vizsga után a jelenvolt kir. ügyész meg is jegyezte, hogy ha egy tanügyi kapaci-tás hallotta volna a csendőrvizsgát, a néptanítás esz-méjének megvalosulását úgy képzelné el, hogy faluhely-en úgy lehetne analfabétákat sikerrel tanítani, ha tanítójuk egy csendőrmester volna.

Az általános ismeretek tanára felsőásguthi Körtvé-lyessy Árpád százados volt, ugranó tanította az illem-taut is. Az általános illemszabályok ismertetésére is szüksége van a mi altiszti karunknak. Faluhelyen a társadulomban jelentékeny pozíziót tölt be az őrsparancsnok, ő az intézmény képviselője. Nem lehet egy csendőraltisztet úgy állítani oda a társadulomba, hogy a helyes érintkezési módot s az illem szabályait ne ismerje. Manapság egyesek az intelligenciát az illető illemtudásából itélik meg. A csendőraltisztnak ugyan-ozen czézből van szüksége az általános ismeretekre is, melyek nélkül helyes fogalmakat nem alkothat magának s társalgás közben sem jön zavarba, ha oly dologról van szó, melyről beszélni némi előképzettség nélkül nem is lehetséges.

A katonai tantárgyak közül vizsga anyagát képezte a szolgálati szabályzat I. rész, a fegyver- és lövésítés, a tereptan és a gyakorlati szabályzat. Mindorre is szük-sege van a csendőrnök. Szolgálati szabályzat nélkül nálunk fegyveletről beszélni nem lehet. Ebben vannak igazán magasztos szavakkal leírva oly fontos katonai tudnivalók, mint pl. a közszellem és egyetértés

STOWASSER JÁNOS eszérvári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia bási hangszerkészője, az Ooskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató felfalálója. Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyák minden hang-szerrel külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**

Mint esendőr a portyázáskor, mint nyomozó közeg a helyszín lerajzolásánál veszi hasznát altisztünk a tereptannak. Egy rögtönözve feltüntetett vázrajz meggyőzte a bizottságot, hogy a vizsgázók e téren is bő tájékozottsággal rendelkeznek.

A katonai tantárgyak tanára edvi Illés Béla százados volt, ki egyttal az iskola hallgatóinak századba alakított csapatját a katonai gyakorlatokra s az altisztjelölteket a helyes vezényletre is oktatta.

A büntetőtörvénykönyvet és egyéb rendelkezéseket petrovinai Pekri József százados és Gaál Jenő főhadnagy adták elő. Ez speciális esendőrtárgy volt, melyben oly otthonosságot áruktak el esendőreink, hogy a büntetőtörvénykönyvből bármely szigorló jogászszal is felvették volna a versenyt.

E szakmája az ismereteknek a legérdekesebb, de egyttal a legnehezebb is. Csak az tudja azt kellőleg felfogni, a ki tanulta olvasni a törvényt. Ha még hozzávesszük, hogy hazánkban jelenleg hány büntetőtörvény van már ma, ugy bámulatba esünk, hogy mikép lehetséges azt mind és egy megtanulni, a mint az a vizsgán kitűnt.

Szólnom kell még az irodavezetésről s a jelentések és egyéb írásbeli munkák szerkesztéséről, melyekben a tanfolyam hallgatói oly jártasságot sajátítottak el, hogy vizsgáig minden egyes valóságos kis őrsirodát tudott felmutatni írásbeli munkálatairól.

Fontosak ezen tudnivalók is, mert nemcsak az őrs adminisztrációja követeli ezek ismeretét, hanem azon körülmény is, hogy őrszeink már elhelyezésüknél fogva is csak írásbelileg érintkezhetnek ugy előjáróikkal, mint a hatóságokkal. E tekintetben nemcsak a formaságok kötnék bennünket bizonyos iránytani szabályokhoz, hanem gyakorlottságot kívánnak altisztjeinktől a fogalmazásban is, hogy előadnivalóikat értelmesen tudják papírra tenni.

E nem könnyű tudnivalókra etédi Simon Balázs százados oktatta a tanfolyam hallgatóit.

Ugyancsak az őrs adminisztrációja tette szükségessé az őrgazdálkodáskezelési utasítás [és az illetékszabályzat] tanítását, melyek a legprecízebb ismeretet követelnek, a mennyiben elképzelhető, hogy a számadatoknál nem lehet szó a hozzávetőlegességről, hanem minden számadási tételnek az utolsó fillérig helyesnek kell lennie.

Ezen ismeretekre esendőreinket helyesen csakis oly szakember taníthatta, a ki ilyen dolgokkal hivatásánál fogva állandóan foglalkozik. Halamka Ferencz főhadnagy számvivő képezte ki e tekintetben esendőreinket.

A balaszetknél nyújtandó első segélyről, a bencztanról katonaoorvos, a lóismeretről és lóügyi szabályokról pedig katonai állatorvos tartott volt előadást s a szerzett ismeretekről tájékozást nyújtottak a hallgatók a vizsgán is.

Már a esendőri szolgálat hozza magával, hogy a

esendőr a szerencsétlenül jártakat segélyben részesítse. Némi szakismeretekre tehát e téren is szüksége van, mert kuruzsló módjára nem járhat el, hanem csak olyasmint tehet, mit adott esetekben az orvosi tudomány helyesnek ismer.

Végül vizsga anyagát képezték a szolgálati eljárásban követendő szabályok, kapcsolatban szervezetünk ismeretetésével. Ha hozzáteszszük, hogy szolgálati utasításunk országunk legnehezebb törvényén, a bünvádi perrendtartáson alapszik, belatjuk, hogy ezen szabályok tökéletes ismerete sem könnyű. Ezek elvétése hivatalos hatalommal való visszaélésre vezet a esendőrt, a melynek megtorlása a szigorú katonai büntetőtörvények értelmében történik.

A szolgálati utasítással kapcsolatban lettek bevezetve esendőreink a gyakorlati szolgálatba. Gyakorlatilag ismertettük, hogy hogyan kell nyomozni a egyes bűneseteket. Ezek tanítása annál nehezebb volt, mert eddig tankönyv e célra nincs s csak egy készülő szakkönyv kéziratából kellett oktatni.

Hallgatóink azonban a vizsgán megmutatták, hogy mindegyikük valóságos detektív is, mert a kriminalisztikai ismeretekből elsajátítottak annyit, a mennyi szükséges nekik, hogy nyomozáskor egyes jelekből vagy tárgyakból helyesen következtetni tudjanak.

A ki a napilapokat olvassa s a napi hírekből megismerte a gonosztevők munkáját, az némi fogalmat alkothat magának arról, hogy mily előképzettséggel kell annak rendelkezni, ki a mai kor gonosztevőinek agyafutni ravaszságával véghezvitt eselekményeit nyomozni, kideríteni akarja. Ismernie kell nemcsak azok mesterességét, hanem a módot is, mely azok felismerésére és elkövetőinek kikutatására vezet.

Nebéz feladat ez, de esendőreink megmutatták, hogy jó természetes ész itt is kivezeti őket az utvesztőből s igen szép sikereket tudnak elérni.

Az iskola a technika kevés oly eszközével rendelkezik még ma, melyek a bűnüldözés szolgálatába vannak állítva.

Azonban ezek daczára is esendőreink ujj- és lábnyomokat tudnak felvenni, ismerik a fényképezés módját, a gonosztevők szerszámaát s ezeket kiegészíti az a sok tanulás és tapasztalat, melyeket a jeles kriminalisták már eddig meggyűléseiből leszürték.

A esendőrkerületeknél — tudtommal — esendőreink mindezekre oktattva nem lettek s így e téren tudományos alapon esendőreink csakis a nagyváradi esendőriskolában szereztek ismereteket. Eddigelő meg kellett elégedniök azon ismeretekkel, a melyeket kint a gyakorlatban saját tapasztalataik utján szereztek.

Új eseteknél természetesen megakadt azon esendőr, ki előismeretek nélkül csupán józan észére volt utalva. A vizsgázó esendőrök megmutatták, hogy az egyes bűneselekményeknél mily könnyen tudnak eligazodni.

A legjobb órák,

legszolidabb ókszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy kézpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szégeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Ambícióval tanítottam e mesterségre hallgatóimat, s mint tanáruk, kijelenthetem, hogy annyi figyelmet és érdeklődést alig tapasztaltam máskor, mint épen midőn a gyakorlati nyomozást adtam elő. Ezzel egyttal megmutatták csendőreink, hogy mily nagy érdeklődést tanusítanak hivatásuk, életpályájuk iránt, mely őket a gonosztevőkkel szembeállítja.

Megismerték, hogy a büntetéseket sikeresen üldözni, kideríteni nem nyers erőszakkal, de észszel és tudással lehet. A ki a nagyváradi csendőriskolát elvégezte és ismereteit itt szerezte, arról jogosan feltehetjük, hogy nem is fog büntalmazáshoz folyamodni és észbeli tehetőségét nem fogja fizikai erejének brutális alkalmazásával helyettesíteni.

A levizsgázott csendőrök másodaltisztekké előléptetvéen, hivatva lesznek az őrsőkön alárendeltjeiket oktatni is, mely célból iskolánkban képességet szereztek arra is, hogy helyesen, rendszeresen taníthassanak.

A vizsga megmutatta, hogy az iskola célja helyes, az oktatás célravezető s az eredmény várakozáson felüli.

Ha e zsenge iskola egyszer remélhetőleg nagygyá fejlődik ki s az iskola falai közt hirdetett szó kint a gyakorlatban testté lesz, akkor intézményünk hivatását méltóan és kifogástalanul fogja betölteni.

Az altisztek telepítésének kérdéséhez.

Irtta: Hein György hadnagy számvivő. (Vége.)

A telepítés kérdése az első helyet foglalja el a legénység anyagi helyzetét hathatósan előmozdítani hivatott intézmények között és kulturális, népnevelési szempontokból is elsőrangú tényezővé válhatik. — mert hiszen az a célja, hogy altisztjeink jövőjét biztosítsa arra az időre, a mikor azok megrokknva a nebez szolgálatban, attól megválni kénytelenek.

A bevezetésben említett cikkekből következtetve, a telepítés eszméje főleg oda konkludál, hogy a hat évnél tovább szolgált altiszteknek az áll m által pár holdnyi föld bocsáttatnék rendelkezésre, hogy azon földműveléssel foglalkozva, megélhetésük nemesak biztosítva legyen, hanem agg korukra még egy kis vagyonkát is grűjthessenek, a melynek jövedelme csekély nyugdíjukat kiegészítve szerény, de gondtalan megélhetést nyújtson s az utódot is átsegítse a kezdet nehézségein.

Szerény nézetem szerint a csendőrségnél csak a 10—20. évek között és tovább szolgált altisztek volnának ebben a kedvezményben részesíthetők, mert hiszen a csendőr hat év múlva lesz csak igazán használható tagja a testületnek s ez alatt az idő alatt jóformán még pénzt gyűjteni sem ért rá, de ezenkívül is még oly erőben van, hogy a csendőrségi szolgálatot még könnyen bírja.

Tíz öven felüli szolgálat azonban már nem tűnik el

nyomtalanul; a szervezet vesztett ellenálló képességéből, a törődöttség már kezd jelentkezni s ekkor érkezett el az alkalom, hogy segítő kezet nyujtsunk.

A cél önzetlen és nemes! Lássuk azonban a megvalósítást.

Visszatérek a statisztikai adatokra és azt kérdem: a csendőrségből kilépett egyének közül hányan térnek vissza eredeti foglalkozásukhoz, a földműveléshez? Kevesen, nagyon kevesen.

Azoknak, a kik három év múlva önként lépnek ki, nem igen izlik a komoly, egy emberöltőt betöltő hivatás. Nálunk megtanultak jól irni, olvasni, egy keveset kicsiszolódtak, hozzászórtak a rendes élethez, a jó táplálkozáshoz, így tehát legtöbbnek nem izlik a «paraszi munka», hanem lesz belőlük villanyos kalauz, kisegítő szolgáló, pósta- és táviratkézbesítő és a jó Ég tudja, hogy mi, de az ekeszarvához vissza nem megy. Inkább 60—70 korona havibéréért küzködik, semhogy visszatérne a földműveléshez, a hol verejtékeze keresi meg ugyan a mindennapi kenyerét, de nem élné egyik napról a másikkra.

Ugyanezeket a jelenségeket látjuk a végkielégítéssel elbocsátott csendőröknél is, a minek legfőbb oka abban keresendő, hogy az illetőknek nincs hova visszatérniök.

Mint szegény szülök gyermeke jön hozzánk. Egyik év a másik után mulik; szüleik esetleg elhalnak, avagy a kis gazdaságot átadják a fiatalabb, otthon maradt testvérnek, a ki szintén már családos. Kihez, hova forduljon egy volt csendőr? Feljön a fővárosba, a hol a szegény nagyon jól elfér a gazdag mellett, a hol munkát kap, ha dolgozni akar, a hol a szabad idejét — szerinte — kellemesebben eltöltheti, mint eldugva, valamely kis falucskában.

Micsoda tévhit... micsoda keserű csalódás!...

Ettől a csalódástól szándékozik megmenteni kiszolgált altisztjeinket a telepítés; alkalmat nyujt nekik arra, hogy mint a saját gazdájuk is megélhessenek.

Magyarországon ép úgy, mint másutt, szintén vannak telepések. Ha jól tudok emlékezni, a «Pesti Hírlap» foglalkozott mintegy 4—5 évvel ezelőtt ezzel az eszmével s többek között beszámolt arról is, hogy bár az állam a telepéseknek nagy kedvezményeket biztosított, az eredmény még sem volt teljesen kielégítő és ezt a részleges balsikert — nagyon helyesen — a telepések szorgalmhiányának tulajdonította.

Ebben a tekintetben komoly és tapasztalt altisztjeinktől nem kell tartanunk, mert meg vagyok róla győződve, hogy a ki nekifog a munkának, az eredményt is képes lesz felmutatni.

Nézetem szerint az altiszt önjától és vagyoni helyzetétől kellene függővé tenni azt, hogy «hol és mennyi» föld utaltassék ki részére. Mert az ember természetében fekszik, hogy leginkább szülőföldjén, a régi barátok és ismerősök körében szeret letelepedni. Azután mihez

Ha fáj a feje ne tétovázszék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszerben. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítással.

is kezdene pl. a székely az alföld rónáin? Nem érezne jól magát; nap-nap mellett kelet felé sóhajtoznék, odabuzná a szive hegyei közé, a melyeket megszokott, a vadvirágos patak partjára, a melyhez annyi kedves emlékek fűzi, viszont az alföldi ember a hegyek közül kétségbeesetten nézne fel az égre, a melynek csak egy kis darabját látja, holott azelőtt szeme messze-messze elkalandozott a délibábos rónaságon, a melyen a kútgém volt a legmagasabb tárgy és még dombnak is se hirt, se hamva.

Ha ellenben a jelentkezők saját otthonukban, vagy legalább azon a vidéken telepedbetnek meg, akkor kapva kapnak ezen a kedvezményen s minden erejüket és tudásukat fel fogják használni, hogy tanyájukat minél vonzóbbá tegyék.

A telepítés ily módjának még egy, kulturális szempontokból rendkívül fontos előnye volna.

Értelmes, széles látkörrel és intelligenciáival rendelkező altisztjeink szoros összeköttetésbe jutnának a néppel, azt felvilágosítani, tanácscsal ellátni, sőt mi több, vezetni volnának képesek, a minek — habár csak közvetve is — végeredményében mégis csak az állam látná hasznát.

De nem elég földet adni, hanem a szükséges felszerelést is rendelkezésre kellene bocsátani. Altisztjeink legtöbbször nem rendelkezik a szükséges tőke felett; adóssággal kezdeni pedig: Isten ments!

Szerény nézetem szerint a kérdést következőképpen lehetne megoldani:

A jelentkezők kiválasztásánál a főszólat arra kellene helyezni, hogy csak hosszabb ideig csendőrségi szolgálatot teljesített, kiválóan minősített, józan életű és szorgalmas altisztek jutbassanak eme kedvezményhez.

Kivánságuk és munkabírásukhoz képest annyi földet kellene rendelkezésükre bocsátani, a mennyit előreláthatólag sikeresen megmivelní képesek.

Gondoskodni kellene akár építés, akár bérlet útján a szükséges lakóházról és gazdasági épületekről.

Rendelkezésre kellene bocsátani a szükséges felszerelést.

Az egész összeget, a mibe ez az államnak kerül, 30 évi amortizálás mellett kötelesek volnának az illetők visszatéríteni, ellenben nyugdíjuknak vagy végkielégítésüknek további élvezetében meghagyatnának. Ily módon az állam sem veszítene a sok derék altiszten segítve volna. Czélszerűnek tartanám továbbá, ha az amortizációs kölcsön részletfizetése csak az első öt év folyása után venné kezdetét, hogy az altiszt ez alatt az idő alatt vagyoniilag megerősödjék.

Pigyelemmel azonban azokra a törődöttségekre, a melyek miatt a legtöbb altiszt kénytelen idő előtt a csendőrségtől megválni, azt hiszem nagyon kevesen jelentkeznének földmivelésre, azon egyszerű oknál fogva, mert a földmunkát már nem bírják.

Van azonban sok más foglalkozás, a mely nem jár

oly nagy testi fáradsággal, mint a föld mivélése és azért haszon tekintetében még sem marad mögötte. Ilyenek: a kertészet, főleg a virágtenyésztés, gyümölcsös, szőlő, méhészet, baromfitenyésztés és azok számára, kik erre már előzőleg valami képességgel bírnak, kereskedelem és az ipari pálya.

Azt hiszem, hogy ezt a foglalkozást sokkal többen vállalnák, mert kevesebb tőkebefektetés szükséges és kellő utánjárással mégis nagy hasznot hajt.

Ismerek családokat, a melyek egy kétholdas szőlőből nagyon szépen megélnek, kis gyümölcsösből vagy virágos kertből megkeresik a mindennapi kenyerüket, a méhesből pedig beszerzik a télire valót.

Tapasztalásból tudom, hogy a baromfitenyésztés tényleg nagy hasznot hajt s nem igényel semmi különös fáradságot, csak utánjárást és gondozást. Járásparancsnok koromban egy év alatt oly nagy baromfiállományra tettem szert, hogy az egész községben nem volt hozzá hasonló. Én ugyan nem adtam el egy darabot sem, mert üzérkedni nem akartam vele, hanem áthelyezésemkor mind magammal hoztam. Rosszul tettem, mert a nagy hőségben egy része elhullott, a másik része pedig annyira leromlott, hogy el kellett adnom.

Ha nem szállítom, de eladom, pár száz koronát vehetem volna be értük, pedig nekem az egész baromfiállományom, beleszámítva az eleséget, alig volt 100 koronában.

Hasonlóképpen áll a dolog a sertésneveléssel. Karácsony táján vettem egy szegény tót asszonytól három szopós malacot; alig voltak egy hetesek. Kettőt felneveltem belőlük és júniusban 90 koronáért keltek el.

Mondhatja valaki azt, hogy szerencsém volt. Aláírom. De azt is tudom, hogy a községben rakásra bullottak a baromfiak és sertések, az őrön azonban nem volt rész. Gondoztuk, tisztán tartottuk és jól ettünk a baromfiakat, a sertéseket és elkerültünk minden bajt.

Azt meg már teljesen felesleges magyaráznom, hogy egy kis szatócsüzlet, legyen az a legutolsó faluban, feltétlenül biztos megélhetést nyújt egy családnak.

Lesznek bizonyára altisztek, a kik szívesen folytatják mesterségüket. — és manapság nincs már olyan ipari munka, a mely után megélni nem lehetne, sőt sok olyan iparág van, a melyet az emberi kor végső határáig folytatni lehet.

Aztán a felsorolt foglalkozásokból egyszerre többet is lehet üzni, halterjes gazdálkodást folytatni. Nagyon szépen elfér a virágos kert egyik szögletében a méhesmögötte pedig a gyümölcsös; jut hely 50—60, de 100 darab baromfinak is, az ől pedig szintén nem foglal el nagy helyet; ha másként nem, olykor egy-két napszámossal rendben lehet tartani egy hold szőlőt; mind oly foglalkozás, a melyet kedvtelésből is el lehet végezni s a mellett nagy hasznot hajt.

Azután még egy nagyon előnyös oldala van: nem

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—50.

BUTOR

Út a Normafa felé.

Megérkezés a Disznófőhöz.

Téli sport a budai hegyekben.

kell bozzá akkora befektetés, mint a földmívelésnél. A nemes gyümölcsfának darabja 30—60 fillér, méhet ingyen ad a földmívelésügyi miniszterium kaptárakkal, teljes felszereléssel együtt, fajbaromfiak jutányosan kapaták, egy hold szőlő ültetése sem emészt fel nagy költséget. Ha a földmívelésnél szükséges mondjuk 1000 korona, akkor utóbbi foglalkozási ágaknál elegendő 1000—2000 korona. Ugyanannyi teljesen elég egy szatoesztet nyitására, még kevesebb szükségeltetik az ipari pályán.

Nem elég azonban termelni, hanem a termelés értékesítése iránt is kell intézkedni, nehogy a termelő kénytelen legyen elpocsékolni egy évi fáradságának gyümölcsét, egyszerűen: piacot kell teremteni, a hol a produkció kellő árban értékesíthető. A ki rózsát termel, annak a főváros, vagy valamely nagyobb város környékén kell laknia, hogy a leszedett rózsákat idejekorán és üden szállíthassa. A gyümölcs, méz és szőlő szintén csak városokban értékesíthető jól. A baromfi, tojás, sertés mindenütt elkel.

Ha másként nem megy, a központban kell gondoskodni minderről; különben is erősen hiszem, hogy azok az urak, a kik a telepítés eszméjét felkarolják és hivatva vannak azt keresztül vinni, számolni fognak mindazzal, a mi ennek a kérdésnek előnyös megoldására befolyással van.

Az elérendő cél érdekében állónak tartom még egy oly körülményre reámutatni, a mely nagyban hozzájárulna a kérdés kedvező megoldásához. Az igényjogsultsági igazolvánnyal rendelkező, avagy arra igényvel bírő altiszteknek jogukban áll, kinevezetésüket megelőzőleg hat havi próbaszolgálatot teljesíteni és terbe van véve az, hogy a próbaszolgálati idő oly bivatalknál, a hol hat hónap alatt a kinevezéshez szükséges előképzettség meg nem szerezhető, egy évre meghosszabbítottatik.

Nem volna-e lehetséges a telepesekül jelentkező altiszteket szintén ilyen kedvezményekben részesíteni?

Egy földműves iskolában eltöltött hat hónap, esetleg egy év alatt a jelentkező megismerkedhetnek mindazon új berendezésekkel, meghonosított és üdvöseknek bizonyult újításokkal, a melyekről eddig fogalma sem volt. Felkészítene azt, a mit már tud, sok újat látna és tapasztalna, a minek azután nemcsak ő, hanem polgártársai is hasznát vennék.

Az állami szőlőtelepeken, f iskolákban és méhesekben elsajátított ismeretek, egy műkertésznél szerzett tapasztalatok, az alsóbb kereskedelmi tanfolyamok hallgatása és a nagykereskedőknél teljesített próbaidő alatt látottak és hallottak révén megtanulhatnák mindazt, a mit tudniuk szükséges; az ipariskolákban pedig bővíthetnék eddigi ismereteiket a ekként teljesen ismerve jövőendő hatáskörüket, sokkal jobban megelőzhetnék az esetleges károkat a könnyedén legyőzhetnék azokat az akadályo-

kat, a melyeken a tapasztalatlan embernek nagyon gyakran minden igyekezete hajótörést szenved.

Manapság már csak az állhatja meg helyét az élet forgatagában, a ki kellő szaktudással és vas energiával vértetetlen áll ki a sikra; a tudatlan és kellően nem képzett ember nem tud megfelelni a hozzája fűzött reményeknek, egyideig uszik az árral s a mikor látja, hogy nem boldogul, vagy önként kilép a küzdők sorából, vagy pedig elsöpri az ár.

A megélhetési viszonyok napról-napra rosszabbodnak, az élet a napszámostól, a földművestől, az iparostól és kereskedőtől egyaránt mindig több és több tudást, erősebb és intenzivebb munkát követel meg s a ki sikeresen végig akarja vinni a létért folytatott küzdelmet, annak nemesak a karjával, hanem az eszével is dolgoznia kell, mert a nyers erő az ész irányítása nélkül csak meddő, ideig-óráig tartó küzdelemre képes.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a tovább szolgáló altisztekből kikerült telepesek a hozzájuk fűzött követelményeknek mindenben és tökéletesen megfeleljenek, akkor alkalmat kell adnunk arra, hogy kellő kiképzésben részesüljenek.

Azt hiszem, hogy az elmondottakkal a telepítés eszméjének nem ártottam, hanem csak alkalmat adtam arra, hogy ne csak a tisztikar, hanem maga a legénység is — a kit a kérdés legközelebb érint — ezen nagy borderejn kérdés megvitatásába becsátkozhatik, akár a lapunkban közreteeendő cikk, akár pedig a szerkesztőségünkhöz címzendő levelekben. Nagyon helyesen idézi a „Hadsereg” igen tisztelt szerkesztője a közmondást: „Néma gyermeknek az anyja sem érti szavát;” ne hallgassuk tehát agyon az eszmét, hanem véleményünk őszinte nyilvánításával könnyítsük meg az intéző körök helyzetét. Azt pedig másként nem lehet, mintha gondolatainkat, eszméinket papírra vetjük.

Ha az elmondottakkal az eszmét altisztjeink körében meg tudtam kedveltetni, czéломot elértem.

A megszólítás.

Mindennapi kérdéssel írt cikket a „Magyar Nyelvtörvény” júniári számában Simonyi Zsigmond: az udvariasság nyelvéről. Érdekesnek tartjuk itt közölni belőle a megszólításról szóló részt:

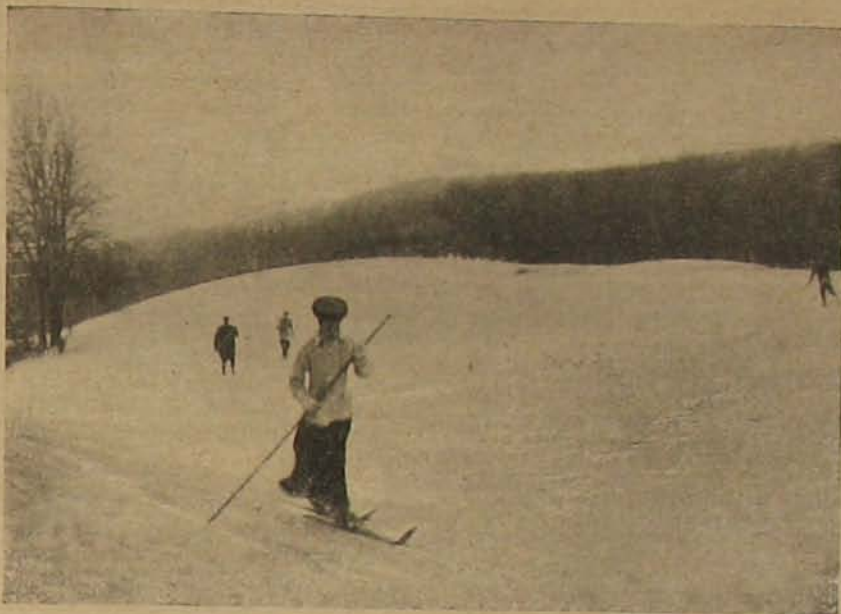
ÉLELMISZEREKET

legjutányosabban szállít !!!

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. esendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZENA-TÉR 1. SZÁM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

Téli sport a budai hegyekben. — Ski-futó nő.

A más személyek megbecsülése első sorban a megszólításnak ismeretes udvarias formáit követeli. A megszólításnak természetes formája a tegezés, a nyelvtani második személy, az énnel szemben a te. A régi népek nem is ismertek más szokást, de már a római császárok, mivel a közönséges halandóknál több embernek tartották magukat, szokásba bozták az úgynevezett fölség többesét (pluralis maiestatis), magukról többes számban szóltak: én helyett mi, s így később viszont őket is többes számmal kezdték szólítani: te helyett ti, tu helyett vos. Ez az udvari vos aztán elterjedt a főúri házakba s onnan körülbelül a kilenczedik század folyamán, az alsóbb osztályokba, úgy hogy idővel általánosan használt udvarias kifejezéssé lett a bizalmas egyes számú tegezéssel szemben. Ez különösen a román népeknél lett állandó használat, de onnan más nyugati népekhez is elterjedt, még a németekhez is, az angolok pedig és a hollandiak ma már úgy szólván csak a jó Istent szólítják egyes számmal. Valamivel gyakoribb az egyes számú tegeződés a francziáknál, még inkább a németeknél, de leggyakoribb minálunk, s mitőlünk vette át a közös hadsereg tisztikara.

Van aztán a tegezésnek egy másik helyette sítője, hogy tudniillik a második személy helyett a harmadikát használják; például nem mondjuk gyere, hanem jöjjön! A németben azelött közönséges volt du helyett az er használata: komme er! S talán a németből jött át a nyugat-magyarországi népnyelvbe is az ilyen beszédmód: ő is ott volt? (ön is . . .) Istennek ajánlom őket! (magukat). De ugyanígy jött szokásba minálunk a tegezés helyett a magázás, a harmadik személyű maga (Maga is ott volt?) Az ön, mint ismeretes, csak a 19. században keletkezett s terjedt el a művelt magyar beszédében, s vele egyidejűleg a kegyed is. Emest Szemere Pál alkotta és Döbrentei Gábor terjesztette el, vele ezemben Széchenyi István hozta forgalomba a német Sie-nek megfelelő rövid ön-t (ez azelött csak az ön-maga, ön-magok, ön-kezevel-féle birtokos kifejezésekben fordult elő). Ma az ön, kegyed és maga egymás mel-

lett él, de az ön aránylag legritkább, a maga legközönségesebb. A három közt elég érezhető jelentésbeli különbség is van, s ezt a különbséget legtalálhatóbban egy hölgy határozta meg ilyenformán:

— Az ön megszólítást egészen idegenekkel szemben használják. A kegyedet már valamivel bizalmasabbaknál. A maga pedig egy fokkal nagyobb színvonalon áll a te megszólításnál.

Mostanában leginkább nőket szólítanak kegyed szóval, az előbb divott nagysád helyett. Hogy maga fejezi ki az udvariasságnak legkisebb mértékét, annak megvan a természetes oka. Ez a maga tudniillik az élőbeszédben, a népnyelvben fejlődött, ellenben a kegyed és az ön először csak írásban, nyomtatásban jelent meg, ma is csak a műveltebbek élnek vele; a nép, ha jobban meg akarja becsülni az embert, azt mondja: kegyelmed, az úr, a nagyságos úr.

Egyébiránt a közönséges magázás, vagyis a maga-féle megszólítás is alig régebb a 17. századnál. Hamarjában nem is tudok régebb példát egy 1668-i levélnél, de ez tanulságos példa, azért néhány mondatot idézek belőle. Botka Kata írja rokonának, Szvetenay Izáknak:

— Az Kd (kegyelmed) levelét nekem megadák, azt írja Kd, hogy én az atyfiáknak pénzzel tartozom . . . Édes uram, Kd engem ne fenyegetson, mert ön bizony olyan embertől, mint maga, meg nem ijedek. ország törvényével pedig megkeresem, hogy jószágodt adtak el és semmit nem adtak kezembe . . .

Nevezetes dolog, így váltakozik a tegezés az udvariasabb formákkal egészen rendszeren a XVI—XVII. századból, s még a XVIII. század elejéről fennmaradt levelekben is, sőt Baranyamegye déli részén, az úgynevezett Ormányságban és a moldvai csángóknál egészen korunkig fentartotta a népnyelv ezt a különös kevert beszédmódot: Gyere tisztartó uram! Gyere, jöjjön kend! Mit busulsa kegyelmed? Gyere bé nálunk, gyek úr!

A kegyelmed különben is többféle szempontból érdekes. Először is, mert értékben és hangzásban lefokozódva, lassunkót kelmed, kend, sőt ked és ke lett

belőle, s a mai kegyed is összefügg vele; másodsor, mert hozzá hasonlónak alaknak a nagyobb fokú czimzések: nagyságod, méltóságod, fenséged, felséged vagy melléknévi alakban: nagyságos, méltóságos, fenséges, felséges uram vagy urunk. Ide tartozik a tekintetes úr, mely szintén lefokozódott ténst úrrá és tésúrrá. Különben a nagyságod értéke is le van szállítva a rövidített nagyságban, mert nem a nagyságos uraságokat szólítjuk így, hanem, mint egy szótárunk mondja, «a tilozni szerető udvariaság megtisztelt vele a középneemesi és polgári rendűeket, különösen az ilyen nőket is.» Méltóságod helyett is előfordul néha méltásád. Továbbá ezek a furcsa alakok: nagysám, méltásám. A nagysád és kegyed a -d személyragban máig megőrizte az eredeti természetes tegezés emlékét s csak cselédcimk finomítják teljesen harmadik személyűre, mikor azt mondják: nagysága.

Általánosabb értelemben a ezimezéssel rokon minden megtisztelő, sőt kedveskedő megszólítás. Szüleiket a gyermekek nem nevükön szólítják, hanem apának, anyának, viszont őket a szülők fiannak, lányomnak, vagy pedig mindenféle becéző nevet adnak nekik. A jóbarátok is, ha szívesebben szólnak, a tulajdonnév helyett azt mondják: barátom, öcsém, pajtás, testvér, régente feleim, atyámfiai s a bé indulatszóból képezve: bekám, hékás. A magyar megszólításokat különösen bizalmosság és meleggé teszi a rendszeren velük járó személyrag: apám, anyám, fiam, komám. Különös az az apjuk! anyjuk! tulajdonkép a gyermekeknek az apjuk, anyjuk (aztán apjukom, anyjukom).

A kik távolabb állnak tőlünk, azoknak már nem kedveskedő, hanem megtisztelő szólítás dukál. Mivel legtöbbször az öregebbhez szól az ember tisztelettel, a legrégibb megtisztelő czimke a korra vonatkoznak; így szerepel a kínaiaknál a szianaszeng (elsőszülött), a román népeknél a senior (öreg, olasz signora, francia seigneur stb.), s így minálunk is a bátyám, néném, vagy bácsi, néni. Hasonlók az apó, atyuska, anyuska-féle megszólítások, melyek már Homerosznál előfordulnak, s tudjuk, hogy az oroszok még a csárjukat is atyuskának nevezik. Már más viszonyból, a jobbágyéletből fejlődtek az olyan kifejezések, minők az úr, urasszony vagy úrnő, úrnő, kisasszony. Az asszony szó régibb nyelvünkben s részben még ma is megtisztelő czim, anyni mint úrnő, valamint a német Frau is eredetileg úrnőt jelentett, mint a francia madame is (mea domina), és Fraulein azelőtt a fejedelmi kisasszonyok megszólítása volt. Az urat uralták, az úrnőt asszonyolták a régiek, azért mondták: Asszonyunk Mária.

KÉPEINKHEZ.

Téli sport a budai hegyekben.

A hosszantartó, sőt a tél közepét is majdnem túlhaladó esőzés mellett már-már azt lehetett hinni, hogy a múlt évihez hasonlóan igazi télünk nem is lesz. Nem lesz hó, jég s így az igazi téli szórakozásra, korcsolyázásra, szánkózásra, ródlizásra stb. semmi kilátás sem volt már. Búsan töltötte a sportoló közönség az esős, lucskos téli napokat s a rédlük korcsolyák használatlanul heverték a kamrákban. Egyszerre azonban megemberelte magát a tél apó s megrávány zuzmaris szakállát, egymásután

kétizben is jökora havat zúditott a nyakunkba. A hóval együtt megjött a hideg is, még pedig ugyancsak erős hideg. S ezzel együtt elérkezett a napja a téli sportnak is. Lett mindjárt ujjongás, vigság hegyen, völgyön. Hangosak lettek a korcsolyapályák a zenétől s a korcsolyázók lármás jó kedvétől. A hol pedig ródlizásra, ski-futásra alkalmas hely van, mindenütt eme különféle téli sport kultiválását látjuk, a melyet par év óta Budapest székesfőváros hegyvidékén is meghonosítottak. Nem kell már téli szórakozásra a magas Tátrába menni. A budai hegyek között, a Normafa és a Disznófő nyári mulatozásra is igen szép vidéke téli sport kultiválására is nagyon alkalmas területnek kínálkozott a főváros sportolói részére. Sőt annyira bevált, hogy — mint a jelen számunkban közölt képeken látható — napról-napra mind többen keresik fel ezt a szép hegyvidéket azok, a kiknek móljukban áll és elegendő idejük is van az egészséges és testedző sport kultiválására.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára újabbán a következő adományok folytak be: a tótesvári intelligencia által az internátus javára rendezett táncmulatság tiszta jövedelme, Butlig Gergely utján 61.56, Vörös István ez. őrmester és neje gyűjtése Póltárról 37, a tordai járásparancsnokság gyűjtése, a tordai őrsről: Gombas Dániel járásörmester 4, Losonczy Sámuel ez. őrsvezető 1.50, Janka Ferencz es. ez. őrsvezető 1.20, Győrfi Áron es. ez. őrsvezető —.50, Filep György csendőr 1.20, Sólyom Márton csendőr —.40, Orbán Mihály pr. es. ez. őrsvtó. —.40, Beke Farkas es. ez. őrsvezető 1, Balázs Márton volt es. ez. őrsvezető —.50, a kövesdi őrsről: Major Tivadár ez. őrmester 3, Bíró Tamás es. ez. őrsvezető 1, Zólyomi Bálint csendőr 1.50, Pazaistván János csendőr 1.50; a mikesi őrsről: Bocskor József ez. őrmester 3, Kádár András es. ez. őrsvezető 1.50, Krecsun Miklós csendőr 1.50, János Antal pr. es. 1.50; a magyarpeterdi őrsről: Kósa Joachim 3, Máthé Sándor ez. őrsvezető 1, Gyergyák János es. ez. őrsvezető 1, Szabó Pál csendőr 1; az aranygyéresi őrsről: Boér Miklós ez. őrmester 3, Butyka Dénes ez. őrsvezető 1.20, Rád László es. ez. őrsvezető 1.20, Tele Zakariás csendőr —.50; a mezőnagyesáni őrsről: Bartha István ez. őrmester 2, Andrási József es. ez. őrsvezető —.50, Gáspár István csendőr —.50 és Kapitán János csendőr —.50, összesen 40.60; a nagyilvai őrsről: Ágoston János őrmester és neje 10, Butyurka Sándor es. ez. őrsvezető 1, Dávid Ferencz csendőr 1 és Turcas Gergely csendőr —.50, összesen 12.50; a mindszenti őrs legénységének gyűjtése 25.02, Kiss Elek kismarjai őrsbeli csendőr gyűjtése 5.50, Uj István ez. őrsvezető Feketeardó 5. Az eddigi adományok összege 19.727 korona 91 fillér.

Merénylet. Ambarus János és Jucze Gyula benzenczei őrsbeli csendőrökből állott járőr, február 10-én délelőtt a hunyadmezei Romosz község községházánál Baszarába János, lopas büntetével terhelt egyén kikérdezését fogadtatott. A terhelt kikérdezése közben, annak Hudicza Mihály nevű unokatestvére a községházába tolakodott, kit a járőr távozásra hívott fel. Hudicza a távozásra való ismételt felhívás után zsebéből forgó-

**Részletfizetésre
készpénzáron!**

Ha a jelzavunk! A többi részletfizetéstől örökül módon kiválók újításunk. Mi a **EUFON** töltésrendszertől bevezetőt ugyanazon áron jöhírve adjuk részletekre, mint készpénzért. **Riadó** lemezeink sem drágábbak részletfizetésre, mintha készpénzért vennék. Kérje **Eufon** és **Riadó** jegyzékünket és hasonlítsa össze áraitunkat bármilyen más részletfizetési árjegyzékével. Azonnal átvesszi a különbséget.

SZENT LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utca 16.

pisztolyt rántott elő s azzal Ambarus csendőre egy lövést intézett, s hogy azt agyon nem lötte, csak azon véletlennek köszönhető, hogy a lövedék a forgópisztoly csövében megszorult. Ambarus csendőr a merénylő Hudicza ellen szintén löfgyverét használta s azt bal mellén találva, halálosan megsebesítette.

KÜLÖNFÉLÉK.

A balkezesek. Csaknem az összes népek balról jobbra irtak, csupán a szemita néptörzsök kivétel ez alól a szabály alól. Az érdekes jelenségnek életteni magyarázatát eddig nem sikerült adni, hacsak egy német tudósnak, dr. Erlenmayernak a véleményét nem fogadjuk el, a ki a jelenség fiziológiai okát abban látja, hogy a szemiták régebben mind balkezesek voltak és így jobbról balra irtak. A régi zsidók balkezességére vonatkozólag Erlenmayer több bizonyítékot vél fölfedezni a talmudban. Így több szertartásbeli teendőre nézve a talmud azt a határozott utasítást adja, hogy azokat nem a jobb, hanem a bal kézzel kell végezni. Az ó-testamentum egyik-másik kitétele szintén a régi zsidók balkezessége mellett bizonyít. Az elsőszülöttet az apa bal kezével áldotta meg. Így tett Jákob és Jób.

Hová jutnak könyveink? Az idealista azt gondolja: a könyvtárba. A gyakorlati ember szerint: a papírmalomba. A „Kölnische Zeitung” ezt a témát kissé pontosabban akarja megállapítani. Még pedig nem a kérdés gazdasági oldalát, hanem a térbelit tekintve. Németországban évente több mint harmincezer mű jelenik meg könyvkiadásban, átlag minden egyes mű tíz ivnyi terjedelemben. Ha egy-egy mű példányszámát ezer példányban állapítjuk meg, akkor háromszázmillió ivnyi terjedelmet kapunk. Ehhez hozzászámíthatjuk a folyóiratokat, legkevesebb kétezeröttszáz folyóiratot számítva, ezer-ezer példányban és évenkénti húsz ivnyi terjedelemben, ez maga is évente ötven millió ivet tesz ki. Hogy e könyveket fali polczokon elhelyezzük, arra 14,000 szobára, átlag 3000 közép nagyságú lakásra volna szükség évi ezer márká házbérrel. Hogy tehát az évi könyvtermelést el lehessen helyezni, abboz évente három millió házbért kellene fizetni. Ha e könyveket egymás mellé raknánk a földre, akkor a genfi tó felületének felelne meg az a terület, a mit a könyvek betakarnak. Ha a genfi tóra raknánk, a vízből nem látszana ki semmi, sőt ebből az az áldás is származnék, hogy a könyveket elnyelő a genfi tó. Körülbelül 600 négyzetkilóméternyi területet foglalna el. Hetven millió néter-mázsát tenni ki ez a sok papiros.

Védekezés a hideg ellen. Míg a kényes európai, ha nincs is nagyon hideg, prémekkel bélelt bundába öltözik, Észak-Amerikában egy indián törzs él, melynek tagjai a legkeményebb hidegben is majdnem meztelenül járnak. Ezek az indiánusok nem fagynak meg, mert kora ifjúságuktól kezdve edzették magukat a hideg ellen. Már mint gyermekek, kölesönösen korbáccsal ütötték egymást, míg bőrük egész vörös lett és azután jéghideg vízben meg kellett fürdeniök, ha felnőttek, a leghidegabb éjszakákon is meztelenül a szabadban kellett aludniök. A gyengébbek természetesen elpusztulnak, de a többiek, a kik kibírták ezt a drákói kurát, szinte érzéketlenek

lettek a hideggel szemben. Egy angol folyóirat érdekesen írja le, hogy Tibet különböző népei miképp védekeznek a hideg ellen. A tibetiek nem öltöznek fel melegen, hanem testüket valami vastag, fekete, sok zsírt tartalmazó festékekkel kenik be. Nem valami tiszta ugyan ez a módszer, de használ. Egyáltalában Tibetben a leggyakoribb védekezés a hideg ellen a test bezsírozása. Észak-Amerikában él egy indián törzs, a melyik rothadt halhússal keni be testét és így védekezik a hideg ellen. Hogy a kielégítő, jó táplálkozás nagyszerű védekezés a hideg ellen, az közismert dolog. Az alkoholnak is olyan hlre van, hogy „meleget ad”, pedig nem érdemli meg ezt a híret.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségün évtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük onnélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy szolgáltnak megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenképpen megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétéssék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

16. Az arónak feddhetetlen előélet és erkölcsösség mellett megfelelő társadalmi műveltséggel kell bírnia s némi hozományjal rendelkezni.

19—20. Felszereletlenül csak nem mehet ki?

999. Szolgálaton kívül nem; szolgálatban igen.

Kiss Dénes vs. Szatmárnémeti. Ha az őrsparancsnoknak

Téli sport a budai hegyekben. — Kettős ródl.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Érdekes menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatás van. Valódi csak német kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Csusz, köszvény, reuma
ideges fejfájás, hűlés,
idegbi, mindennemű
csontbántalmak ellen
kötő hatásnak bl-
zónyult szer

Érdekes menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatás van. Valódi csak német kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 l. postaköltség
beküldése után vagy után
vétel küldve

Szenthe Lajos gyógyszer.
Budapest, Damjanich-utca 2.

külön (elkerített) udvara van, akkor azt saját magának, ellenesetben azonban Önnek kell azt kitakarítania; arra való a lak. tanyatisztogatási átalány.

A. A. 1. Szolgálati ügy.

3. Ha alkalmasnak van minősítve altiszti iskolába, úgy előreláthatólag be lesz vezényelve, a mikor reákerül a sor. 2. A csendőrségi felügyelő.

Balaton. 1—2. Nem. 3 Vagyonrengálás, de a körülményekhez képest lehet tűzvészokozás vétsége is.

1884. Valószínűtlen. Bélyeget lapunk javára bevételztük.

Sz. A. 10. Nem számít be.

3. Kérheti. A kérvény melléklet nélkül, szolgálati uton terjesztendő elő.

134. Semmit sem kell ráfizetni, mert az pótsorsjegy.

Molnár. Toldi Lajos könyvkereskedő Budapest II. Főutca 2. Polana. Önnek van igazsa.

178. H. 1. Nem, az kizárólag csak a nyugdij kiszabásánál számít kétszeresen. 2. Lehet, szolgálati uton. A kérvény azon igazgatóságához címzendő, a melynél próbaszolgálatot teljesíteni óhajt.

365. Nem.

1907. Olvassa el lapunk 1909. évi 26. számában e tárgyban közöltek.

1884. Olvassa el lapunk 1908. évi 29. és 52. számaiban e tárgyban közöltek.

S. M. G. A laktanyatisztogatási átalány arra való, hogy az űrs a laktanyát rendben tartsa. Ha azonban a nőnek esetleg teljesen elkülönített a az űrs legénysége által nem használt udvara volna, akkor annak a tisztántartása a nőre hárul. Nagyon szomorú dolog, hogy ilyen kérdés egyáltalán felvetődik. Ez olyan lényegtelen ügy, a mit az űrspasancsnoknak saját hatáskörében kell elintéznie.

III. Próbaszolgálatra mehet, de altisztté négy középiskolai előképzettség nélkül csak abban az esetben nevezetetik ki, ha a vasútnál az altiszti vizsgát leteheti. A rendelet száma önt nem érdekelheti.

1912. Kérdezze meg őrsparancsnokát, vagy pedig nézzen utána a kihágásokról szóló büntetőtörvénykönyvben.

B. Gy. űrsvezető Lontó. Valami tévedésnek kell lennie a dologban, mert, ha keresztlevelében úgy van írva, akkor ön jogosan használja neve után a h betűt. Terjeszse elő szolgálati uton a keresztlevelét s akkor majd anyakönyvi lapja helyesbítve lesz.

HIVATALOS RÉSZ.

Különítmény felállítás.

A m. kir. V. számú csendőrkörület trencsényi szárnyának területén Alsórétfalun, 1911 február 1-ével egy öt főből álló különítmény állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felseje 1911. évi január hó 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

keresszagi és adorzáni gróf Csáky Zsigmond m. kir. csendőrszázadosnak, kitünő szolgálatai elismerésül a *Legfelsőbb Megelégedés kifejezése* tudtul adassék.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

dr. Pap Oszkár, I. oszt. főőrzsorvos, a m. kir. szegedi honvéd csapatkórház parancsnoka, a m. kir. csendőrség egyénénél 24 éven át kiváló lelkiismeretességgel és a legönzetlenebb odaadással teljesített egészségügyi szolgálatiért.

Tóth II. József, m. kir. III. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén 23 éven át teljesített kiválóan buzgó és eredményes szolgálataiért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

kétegyházi Kiriloszku Gyula, V. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, a múlt évben lezajlott országgyűlési

Villamos és gőzerőre berendezett gyár útvonalról sem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia hízi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg Reményi legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszernek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

képviselőválasztási mozgalmuk, valamint a kolerajárvány tartama alatt, úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint a járvány elleni védekezés és annak elfojtása körül kifejtett buzgó tevékenységéért.

Fazekas Lajos, V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a múlt évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak tartama alatt, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tapintatos és ügybuzgó tevékenységéért.

Áthelyezettek:

1911 február 16-ával:

Preszly Loránd, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, nagyváradai szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Gyulára;

muzsaji és vittnyédi Vittnyédi József, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, dévai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Nagyváradra;

Szekendy Béla, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, bánffyuhnyadi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Dévára;

Gergely Endre, VI. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Bánffyuhnyadra;

Fonyó Jenő, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, temesvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Nagyikindára;

Catrusca Titusz, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, székesfehérvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Temesvárra;

Szvoboda Rezső, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, rozsnói szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Székesfehérvárra;

Somogyi Mihály, V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ipolysági szakaszparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Rozsnyóra;

Gyapay Miklós, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, nagyikindai szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Ipolyságra;

Zelkó Henrik, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, újvidéki szakaszparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Naszódra;

Kacsicz Pál, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, gyergyószentmiklósi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Újvidékre;

Tihanyi Ferencz, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. sz. csendőrkerülethez: Gyergyószentmiklósrá;

kossuthi és udvardi Kossuth Kálmán, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kisjenői szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Mivára;

Szekeres Dezső, II. számú csendőrkerületbeli zászlós,

ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Kisjenőre;

somlyói Szilágyi Elemér, V. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Berettyóújfalura;

Vetter Ferencz, IV. sz. csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben: Nagyszöllőre;

Mészáros Iván, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szakaszparancsnoki minőségben a III. sz. csendőrkerülethez: Kisujzállásra.

Fényes Bertalan járásőrmester, a VIII. számú csendőrkerulettől a III. számú csendőrkerülethez.

Nyugállományba helyezettek:

1911 február 1-ével:

Molnár Károly m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a felülvizsgálati szabály 38. §. b) pontja alapján.

Választott lakhely: Budapest.

Csibi Tamás m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Gyergyóditró.

Horváth Pál, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Segesvár.

Hudák János m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Máramarosziget.

Előléptettek:

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:
a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

1911 február 6-ával:

Milkovics István, Kutasi György, Nagy Károly, Vass János és Vörös István csendőrök, *csendőrt. c. őrsvezetők*.

Járóvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Szilasi György, Budányi Ferencz, Soós Péter, Török János, Kanál Győző, Venter Demeter, Bányai József, Németi József, Bereczki Máté, Bokis János, Ábrahám János, Bartha Miklós, Somodi Pál, Fülöp János, Molnár György, Jurás József, Sóra Ilyés, Orbán Dániel, Kis József, Longyel András, Csizsár András, Pazsityán János, Lőrincz Lajos, Gül András, Nunn Ferencz és Toth József csendőrök;

a m. kir. VI. számú csendőrkörület állományában:
Kosztolánczi Imre, Horváth Pál IV. és Takács István I. csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkörület állományában:
Erdő Mihály ez. őrmester, Szabó Zelnáival 1911 január 24-én, Abruqbányán.

A m. kir. II. számú csendőrkörület állományában:
Mertche Péter ez. őrmester, Heller Eszter Johannával 1911 január 12-én, Perlaszon.

Biró István ez. őrmester, Müller Ilonával, 1911 január 17-én, Rudnán.

A m. kir. VIII. számú csendőrkörület állományában:
Dobi István őrsvezető, Hiszi Juliannával 1911 január 9-én, Berettyóújfalun.

PÁLYAZA TOB.

Egy irnoki állás az ujaradi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar, német és román nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a temesvári kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi febr. hó 28-ig.

Egy irnoki állás a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a székelyudvarhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1911 márcz. 2-ig.

Egy irnoki állás az oraviczabányai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona, Magyar, német és román nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a fehértemplomi kir. törvényszék elnökéhez 1911 február hó 27-ig.

Egy szolgái állás a kolozsvári m. kir. Ferenc-József tudományegyetem érmészeti és régészeti intézeténél. Kezdőfizetés 600 korona. Szabályszertű lakpénz. Ruhailletmény 100 Korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az egyetem rektorához 1911 márcz. 28-ig.

Egy irnoki állás a csepregi királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1911 febr. 28-ig.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

21 cs. és kir. tilvari szállítók

Bpest, V., Deák Ferenc-u. 10. (Bécsi-u. sarok.)

Vászon, asztalnemű, kész női, férfi- és gyermek-feherneműek. Ágyfehérnemű, szőnyegraktár. — Menyasszonyi kelengyék. — Uri divatárak, női divatárak, női piperecikkek; gallérok, jabots, kecskék, shawlok stb. — Gyermekruhák. — Házilipari hímzések. — Szőrmeárak, tollboák. — Bőrkestyűk: Bocoeli, München, Hamerli Pécs. — Bördissmárak, vas- és rézágak.

Arjegyzék és minták ingyen és bermentve.

Mindenkinek a jánlani fogom — írja egy községi jegyző — az Ön kitűnő KRISTÁLY-BALZSAMÁT mert nem csak nekem, ki régóta szenvedtem gyomorba ban, de több ismerőssémnek is, kiknek a jánlottam, használt, engem pedig teljesen kigyógyított.

Ime, ezen pár sor is igazolja, hogy a

Kristály-balzsam

(házi)zser) enyhi i a gyomor és bel fájdalomait, megszünteti a gyomorgörcs, gyomorgés, gyomorhurutot, kolika, felfavódás és felhőfgést, elviszi a száj kellemetlen szagát, kíméli hntasut faradtág és himerülés esetelben.

A hozzá való Kristály-balzsam pilulákkal együtt használva, makacsabb esetekben, különösen pedig gykori főfájás, gyomorfájás és makacs belbántalmaknál gyorsabb a hatás.

A Kristály-balzsam és Kristály-balzsam pilula minden házban nélkülözhetetlen.

Kis üveg ára 40 fillér, 12 kis üveg 5 korona, 5 középüveg 6 korona, 4 nagy üveg 9 korona árban bermentve szállítatik. A Kristály-balzsam pilula dobozonként 60 f.

Kapható egyedül csak

Körmendy Sándor gyógyszerterében

Hódmezővásárhely, Kossuth-tér.

Tessék a címre ügyelni!!

GRAMMOFONOK

Lemezek és alkatrészek rendkívül olcsó áron. — Arjegyzéket ingyen és bermentve küld

DÉRY EDE

legújnomabb, gyártmány, gyönyörű kiváltság, rendkívül olcsó árak teljes jótállással.

Csekély havi részletfizetésre.

Csendőrök 20% árengedményben részesülnek grammfonon, kerékpár és SZEGED. Vartógép nagy raktár !!

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferenc-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A kiadásunkban megjelent Csendőrségi Lexikonból a készlet fogytán van, ajánljuk azok megszerzését 5 korona bolli ár helyett 4 korona árban, amíg a készlet teljesen ki nem fogy.